

140

La. x.

Quas me Decembri mense dedisti, ex abeunte Februario meas ad manus peruenierant, multis
 nominibus mihi totiq; Prouinciae nrae, ac multo maxime R. P. de Prouinciali P. Hieron. Manarres
 qui tum per id tempus praesens hic aderat, atq; etiamnum hodie est gratissimas. Minam Care Pr' re
 potius quam uerbis, ac coram nec per lras confisatum facere possemus R. V. quantum nos exhilararit
 quantiq; nos ut gaudium et beneficium affecerit tum lris illis suis quas certe non merebamur, tum Concordia
 sua quae alias ad R. V. p'scripsi, tametsi multo et moderatius et parcius quam apud alios assueui qui
 dicere soles in illa omnia in seorsum atq; in q'libet coh'ere p'lebreg & secum & cum Veritate congruere
 ut iure optimo Concordia nomen illi indideris: quippe quod in illa tanquam in consensu choro concordent ac
 conspirent oia. Sit Deus benedictus qui te nobis communis uinculi associarit & in quem ceu ois boni
 fontem ois gloria refunditur. Quod porro ad lras istas uas tardius iam respondes causa praecipua fuit
 quod Commentarius uros in primam S. Thomae partem indices ex mundanis Transfordianis aueris. haecenus
 expectarim, quos ante soluere quam quicquam ad lras uas respondere decreueram. Jam uero quoniam
 de repente optima se dedit & fratres nros isthuc in Hispaniam iter habentes scribendi commouit,
 nolui diutius differre responsum: p'sertim cum nihil nobis possit perire ac cidere iucundum atq; dare ad
 uos et a uobis uicissim accipere lras. Praeter primam Concordia nrae editionem factam Agassiponae
 et Appendicem in nrae Concordia defensionem nihil haecenus nros opum est hic in Belgium (q'd sciam)
 importatum. Ingeni uero cum Animi mei letitia ac uoluptate Appendicem illam uidi, et a capite ad
 calcem usq; iterum iterumq; perlegi, et perquam accurate rescribi feci: Nec satis fero quid causa fuerit
 cur minus Concordia nra cum sua Appendice hic typis excusa fuerit, quoadmodum initio fuerat decretum.
 Mox atq; Commentarius uros in p. S. Thomae partem nactus fuero, quos iam extare nihil
 addubito, et undiq; diligenter pro nra Bibliotheca conquirere, alias lras adornaas quibus sincere
 et candidè apud quosdam sit nrum ac uostratum de illis iudicium: quae res prodesse uobis multum,
 obesse uero nihil potest quando nra multis alijs minime probari audieritis. R. P. Leonardus
 Lessius qui Louaniam iam pridem Theologiam profectur & a quo Appendicem nram accepit longe gratissima fuit
 R. V. lras salutatio, uti quoq; accidit Reuerendiss. Middelburgensi Episcopo ad quos summam
 ueri epistolae transmisi usq; sup' aurum et Topazium pretiosam. Quamobrem et ipsi quoq; perquam
 amanter fauula oia precatur R. V. quam ut DEVS diu suae Ecclesiae inuolumen conseruet, ac
 Societati Atrannuum Doctorem, quemadmodum in optatis habemus, ita quoq; et precationibus nris
 apud Commune Dnum impetrare studemus. Perrumpeda sunt difficultates quae in aditu
 gloriosi operis haud aliter atq; in r'p'is Auerri faucibus nunquam non sese obiciunt. Certissime nris mi
 Pr' quod si isthuc uel alibi forte seuerus aliquis habes Aristarchos, hic et passim alibi habes defensores
 qui uti te absentem obseruant ac suspiciunt ita quoq; apud eos qui indum in scirpo querunt ab oi
 calumnia uindicant. Hoc de me affirmare possum quod cum Professor quidam Regius nonnulla ex tua
 concordia publice hic reprehendisset, idq; ad me perlatum esset, illico ego accepta commoda occasione
 scripsit responderem, ac p'palam Audi'ionibus meis excipienda dylaxarem, atq; in hac uerba dylatis
 meis intexuerim. Quod ad Molinam attinet nihil necessi habes respondere, quippe quem
 tum spectata illa eius eruditio et modestia scriptis eius luculeter testata, tum Operis eius
 p' sacram Inquisitionem Lusitanicam et Regium Senatum Castella & Aragonia approbatio ab omni
 calumnia liberant. Hoc illud unum adiecero nulli cum quantum ego sciam, asserere, sententiam
 suam, in nram de gratia uel Praecl'us limitatione a sententia B. Augustini discrepare:
 Quinimo his ipsis in locis ubi eius doctrina ualde mirabilis uisa est D. R. hoc in pagina 491
 cum dixisset non dubitare se quin haec eius ratio conciliandi libertatem cum gratia et Praecl'us
 ab Augustino et ceteris Patribus unanimi consensu approbata fuisset, mox adiecit
 multa

Thomaz a Salis Aug. d'fensio
 et arrogant' dicta

multa quoque Augustinum variis in locis, in hanc sententiam docuisse. Sed nec idem illud repro-
bentissimum videtur obnoxium quod pagina 489 idem Auctor ait non exortituram forte fuisse Pelagianam
haeresim, si hac ratio ista conciliandi data complanataque semp fuerit. Neque enim ambigere
quis potest quin Ecclesia magis magisque indies tanquam Aurora consurgens proficiat in sapientia
quin item multa à B. Thoma, Bonaventura caeterisque Doctoribus solertex inuenta, sapienterque
excogitata sint, quae si B. Augustinus reliquisque Patribus proposita fuissent, mirifice et
probassent & praedicassent. Non quod Pygmaei plus omnino possint quam Gigantes sed quod
insidentes Gigantum humeris plura subinde acutiussq; conficiantur. et c. Ex quibus non
erit opusum R. V. intelligere et quorsum quoque ex occasione illa dixerim, et quem miris occultisque modis
Deus nos regat atq; gubernet ut dum isthic causam vestram fortiter agis nescias fortasse nrae quae
tum erant, sed nunc dei benignitate conspicite sunt, Librum, tu quoque hic absens a nobis vicissim
defenderetis. Taceo quae scripsi ad R. P. de Generalem & quosdam Praes in Italia doctores.
Sed ex his ibidem vestris singularem Dei notavi providentiam, qua factum est ut tam cito et
tam opportune typis fuerint mandata quae sup eadem ista materia in primam partem conceperas.
Fit enim non raro ut conceptis praefocentur nec ad partem usq; feliciter perveniant.
Haec habui R. de Prae et animo dilecte meae quae ad iucundissimam vestram epistolam respondere
in praesentia potui. Ut primum quod ardentibus vobis optamus ad vestras manus pervenerint. Vri
illi in p. B. Thoma partem Commentarii paulo diffusius agemus. Interim sacrificijs et
peccatis R. V. me impense commendo, offerens illi dem meam & mox hic agendum opam
ut si qua in re hic vobis gratificari possimus, libere utatur. Erit n. vobis gratissimum quacumq; in re
R. V. tam bene de vobis, totaq; Ecclesia ac Societate meritis gratificari. Vale in Christo Iesu
ad quem anhelat peregrinatio nra. Duas

R. V. Servus in Christo
Joannes Deckerus.